

Αθήνα, 10/11/16

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

ΣΠΕΦ: Η ανταγωνιστική διαδικασία στα Φωτοβολταϊκά ως μοντέλο ανάπτυξης της αγοράς

Σε συνέχεια της θέσης σε ισχύ στις 7/11/16 από την ΡΑΕ της προκήρυξης της πιλοτικής ανταγωνιστικής διαδικασίας για τα νέα φωτοβολταϊκά έργα στα πλαίσια του ν. 4414/2016, αλλά και του προβληματισμού που έχει αναπτυχθεί ειδικότερα για τον Κανόνα του 40% της παραγράφου 10.1.1.3 της προκήρυξης ως πιθανού αντικινήτρου για την υγιή περαιτέρω ανάπτυξη του κλάδου αλλά και των ΑΠΕ ευρύτερα, εφ' όσον η χρήση του Κανόνα αυτού επεκταθεί αργότερα και στις άλλες τεχνολογίες, μακροοικονομικά οι εκτιμήσεις μας έχουν ως εξής:

1. Σύμφωνα με τις Κατευθυντήριες Γραμμές της ΕΕ για τα νέα έργα οφείλουν σταδιακά να εισαχθούν ανταγωνιστικές διαδικασίες απονομής τιμών πώλησης της παραγωγής τους, τιμές αναφοράς (ΤΑ) όπως αποκαλούνται στον ν. 4414. Τα φωτοβολταϊκά ειδικότερα επιλέχθηκε στον νόμο αυτό, άρθρο 7, παρ. 8 και 9 να είναι η πρώτη τεχνολογία ΑΠΕ που θα μεταβεί ήδη εντός του 2016 σε ανταγωνιστική τέτοια διαδικασία ή δημοπρασία όπως επίσης αποκαλείται, η οποία δημοπρασία θα πρέπει να έχει συνολικό μέγεθος τουλάχιστον 40 MW. Η ανώτατη τιμή ΤΑ εκκίνησης της δημοπρασίας για κάθε μία από τις δύο κατηγορίες έργων, κάτω ή άνω του 1 MW, καθορίζεται από τον νόμο στο άρθρο 7, παρ. 9γ. και είναι 104 ευρώ/MWh και 94 ευρώ/MWh αντίστοιχα. Στην παράγραφο 5 του ίδιου άρθρου του νόμου οι αρμοδιότητες μεταξύ άλλων και του καθορισμού των κριτηρίων συμμετοχής και αξιολόγησης στις δημοπρασίες αυτές, καθορίζονται με απόφαση της ΡΑΕ.
2. Ο ΣΠΕΦ έχει πρόσφατα οικονομοτεχνικά μελετήσει και από 15/6/16 δημοσιοποιήσει τις αναμενόμενες οικονομικές αποδόσεις τυπικών ΦΒ έργων ισχύος 0,99 MW και 7 MW στα πλαίσια των εκτιμώμενων τιμών ΤΑ αυτών, που θα προκύψουν δηλαδή ως αποτέλεσμα της εν λόγω δημοπρασίας. Για τιμές ΤΑ λοιπόν λ.χ. 100 ευρώ/MWh και 90 ευρώ/MWh για κάθε τυπικό έργο αντίστοιχα προκύπτουν, χωρίς τραπεζικό δανεισμό, καθαρές μετά φόρων εταιρείας και φόρου μερισμάτων, μερισματικές αποδόσεις επί του επενδυμένου κεφαλαίου της τάξης του 2,2% και 2,4%, τις οποίες και θεωρούμε μη βιώσιμες και οπωσδήποτε εν γένει αποτρεπτικές. Τα ΦΒ ωστόσο όλα τα προηγούμενα χρόνια αναπτύχθηκαν σημαντικά και έφθασαν ήδη από το 2013 τον εθνικό στόχο του 2020, οπότε η περαιτέρω δυναμική ανάπτυξη τους με δεδομένα και τα προβλήματα πληρωμών που όλες οι ΑΠΕ αντιμετωπίζουν, μάλλον δεν επείγει τουλάχιστον υπό οιοσδήποτε όρους.
3. Υπό το φως αυτό εκτιμούμε πως ο Κανόνας του 40% που εισήχθη στην προκήρυξη της ΡΑΕ, δηλαδή η ζητούμενη ισχύς να είναι κατά τουλάχιστον 40% μεγαλύτερη της προσφερόμενης ανά κατηγορία δημοπρασιών ούτως ώστε να υπάρχει υγιής ανταγωνισμός δια των συμμετοχών, άλλως να ακυρώνεται η δημοπρασία ως άγονη,

βοηθάει στην ανάδειξη των τυχόν αδυναμιών και αδιεξόδων του συστήματος και των μοντέλων του για υγιή περαιτέρω ανάπτυξη των ΦΒ και ίσως ομοιότροπως και των υπολοίπων ΑΠΕ αργότερα. Το ότι στις δημοπρασίες παρόλα αυτά ενδέχεται να παραστούν κάποιοι συμμετέχοντες, αλλά λιγότεροι του κατωφλίου σε όγκο συμμετοχής συνολικά που εισάγει η ΡΑΕ με τον Κανόνα του 40% και οι οποίοι λόγω ειδικών ενδεχομένως συνθηκών διάρθρωσης του κόστους τους όπως π.χ. να είναι συνδεδεμένες εταιρείες οργανισμών κατασκευής πάνελς στο εξωτερικό οπότε να μην έχουν τα κόστη μιας τυπικής επιχείρησης, δεν θα μπορούσε και δεν θα έπρεπε να χρησιμοποιηθεί αβασάνιστα ως κριτήριο δήθεν επιτυχίας των δημοπρασιών χωρίς εν τοις πράγμασι αληθινό, επαρκή και υγιή ανταγωνισμό μέσα σε αυτές. Με απλούστερα λόγια οι δημοπρασίες, αν είναι πραγματικές σε όρους ανταγωνισμού όπως επιχειρείται με τον Κανόνα του 40% να διασφαλιστεί, θα δύνανται να βοηθήσουν με τα αποτελέσματα ή την ακύρωση τους την Πολιτεία να αντιληφθεί στο πως και με ποιες οροφές ΤΑ μπορούν τα ΦΒ ή οι άλλες ΑΠΕ αργότερα να αναπτυχθούν στο μέλλον και πάντοτε εντός του πολλαπλά διαταραγμένου έως και τοξικού επενδυτικού περιβάλλοντος της χώρας μας. Τα ΦΒ και οι ΑΠΕ άλλωστε είναι εργαλεία ενεργειακής ανεξάρτησης μας από το εξωτερικό, αλλά για να παραμείνουν έτσι πρέπει στην πλειοψηφία τους να αναπτύσσονται και να λειτουργούν πρωτίστως από ελληνικές επιχειρήσεις. Διαφορετικά οι εκροές συναλλάγματος στη διάρκεια της 20ετούς λειτουργίας τους προς τις μητρικές αλλοδαπές εταιρείες θα ισοδυναμούν για την οικονομία κατά κάποιο τρόπο με εισαγωγή καυσίμων για το ρεύμα που παράχθηκε.

4. Σε συνέχεια των ανωτέρω και αν τελικά η πιλοτική δημοπρασία ακυρωθεί λόγω έλλειψης επαρκούς ενδιαφέροντος σύμφωνα με τον Κανόνα του 40% της ΡΑΕ, όπως μερίδα της αγοράς δημοσίως εκφράζει φόβους, η Πολιτεία θα έχει την ευκαιρία μέσω της αποτυχίας να προβληματιστεί και να σκεφθεί στο πως θα προχωρήσει παρακάτω τον δρόμο για τους στόχους ΑΠΕ του 2020 και ποιες στρεβλώσεις, ιδεοληψίες, τοξικότητες και επενδυτικές ανασφάλειες θα πρέπει να άρει, ώστε να μπορέσει να απολαύσει το επενδυτικό ενδιαφέρον που εμφανίζεται αλλού. Στην πορεία λοιπόν προς την απανθρακοποίηση της οικονομίας μας, δεν πιστεύουμε πως θα πρέπει βιαστικά να καλύπτονται οι δομικές αδυναμίες του συστήματος και των μοντέλων που υιοθετούμε, αλλά αντίθετα να τους επιτρέψουμε μέσω της πραγματικής και όχι εικονικής λειτουργίας τους να αναδείξουν την τυχόν ακαταλληλότητα ή τις αδυναμίες τους για την χώρα μας. Άλλωστε η ΕΕ έχει προβλέψει και εξαιρέσεις από τους γενικούς κανόνες της, αρκεί η τεκμηρίωση και οι λόγοι υπαγωγής εκεί να είναι πραγματικοί και να συνάδουν με την επίτευξη των εθνικών στόχων ΑΠΕ με βάση την κάθε τεχνολογία.